

HERTOGPOST AUGUSTUS 2016

Maandblad van de 's-Hertogenbossche Filatelistenvereniging

28^e jaargang nummer 7

Geachte leden,

Hierbij nodigen wij u uit voor de bijeenkomst op donderdag 25 augustus a. s. in zaal 1 van sociaal cultureel centrum 'De Helftheuvel', Helftheuvelpassage 115, 5224 AC te 's-Hertogenbosch. Aanvang 20.00 uur.

Agenda bijeenkomst 25 augustus 2016

1. Opening, verslag 23 juni j. l., ingekomen stukken en mededelingen

2. WILDE VEILING

4. Rondvraag
5. Sluiting

In deze Hertogpost o.m.:

- ❖ In memoriam Coby Teurlings
- ❖ Terug naar De Postzegel
- ❖ Albumblad: Peter Rens
- ❖ Prentbriefkaarten op postzegeltentoonstellingen
- ❖ Snelle Post I
- ❖ Hertogpost Digitaal I
- ❖ Antoon van der Pijll 1939-2016
- ❖ Reglement Wilde Veiling
- ❖ *Bach & Coda*

Om het niet af te leren hebben ook in de zomermaanden de Instuif/ruilbeurzen doorgang gevonden. Dat neemt niet weg dat we met verlangen uitkijken naar de start van ons nieuwe postzegelseizoen. De afgelopen tijd hebben we verschillende dagen meegemaakt die zich vanwege de weersomstandigheden bij uitstek leenden om met postzegels bezig te zijn, en op zolder of onder het bed te zoeken naar zaken die geschikt zijn voor de Wilde Veiling.

We wensen u op 25 augustus goede handel!

VERSLAG VAN DE BIJENKOMST VAN 23 JUNI 2016

1. Opening: door onze voorzitter, wederom om exact 20.00 uur. Hij constateert met grote vreugde een enorme opkomst: we tellen meer dan 90 aanwezigen, ondanks het warme weer en het EK-voetbal. Wij hebben kennelijk nog veel plezier in onze hobby en het ontmoeten van elkaar. Mevr. Kraimaat en de heren Jägers en Ausems hebben zich voor vanavond afgemeld. De voorzitter meldt dat iedereen zich nog kan aanmelden voor het uitstapje op zaterdag 15 oktober, met de bus, naar de Postex in Apeldoorn. De secretaris noteert met plezier uw naam op de deelnemerslijst. Dat kan natuurlijk ook via de mail. Een hartelijk woord van welkom voor onze spreker van vanavond, de heer Cees Janssen. Een vertrouwd gezicht zo vlak voor de vakantie. Het verslag van 26 mei jl. wordt ongewijzigd vastgesteld, onder dank aan de secretaris. En zo kunnen wij overgaan tot de

2. Lezing: van vanavond door Cees Janssen. Een verrassend en bijzonder onderwerp: 'Fiscale Filatelie'. Een goed verhaal, met veel ondersteunende beelden, in een aangenaam en vlot tempo aan ons gepresenteerd. Na de omschrijving van wat we officieel onder 'fiscale filatelie' verstaan (waaraan moet zo'n verzameling voldoen voor deelname aan een wedstrijd-tentoonstelling), bekijken we de zgn. 'Postage One Penny' voor brieven en voor documenten die iets met belasting te maken hebben. Wist u dat het invoeren van belasting een uitvinding was van een Nederlander? Natuurlijk 'om de kas te spekken voor de oorlogsvoering'. Iemand uit de zaal reageert m.i. niet geheel onterecht, dat wij vroeger op school geleerd hebben, dat wij dit aan de Spaanse landvoogd Alva te danken hebben. Cees Janssen laat ons ook veel originele perkamenten documenten (o. a. een testament uit 1763 met twee zegels aan de binnenkant, dus rechtsgeldig) uit eigen bezit zien: een indrukwekkende verzameling. Hij doet wel enigszins geheimzinnig over zijn 'vindplaats': 'In Engeland bij antiquairs...' Je moet immers geen slapende honden wakker maken. En hoe meer vraag er ontstaat, des te hoger de prijs!

**'s-Hertogenbossche Filatelistenvereniging opgericht 8 oktober 1930
Inschrijving Kamer van Koophandel Oost-Brabant, nummer 40216509**

**Secretaris René Kok, Jacq Perkstraat 45, 5242 GA Rosmalen
telefoon 073 – 523 04 79 E-mail: secretaris@hertogpost.nl**

**Redacteur Hertogpost Huber van Werkhoven: tel. 073 – 613 24 38
E-mail: redactie@hertogpost.nl**

**ING rek.nr. NL64 INGB 0001 0879 84
t. n. v. 's-Hertogenbossche Filatelistenvereniging
de jaarcontributie bedraagt binnen Nederland € 35**

**Commissie Nalatenschappen E-mail: veiling@hertogpost.nl
Bibliotheclaris tel. 073 – 657 02 29 E-mail: bibliotheek@hertogpost.nl
Website: www.hertogpost.nl E-mail: info@hertogpost.nl**

Maar terug naar de interessante inhoud van zijn verhaal, met informatie over monogramzegels, zilveren strips, droogstempels, lakzegels, ingeperste rode belastingzegels, en noem maar op. Het wordt allemaal verzameld. Soms werden die belastingzegels ten onrechte (of als grap?) op brieven geplakt. Er komen zelfs perfins in belastingzegels voor. Het is allemaal na te slaan in de zgn. belastingzegel-catalogi. Ten slotte, ook Nederland kent diverse (wellicht aan u bekende) belastingzegels voor beursbelasting, omzetbelasting en kwitanties. Ook deze zegels werden wel als postzegel gebruikt. De bijzondere lezing werd nog afgesloten met prachtige plaatjes van bijzondere exemplaren van de zgn. 'War-Tax'-zegels uit de Verenigde Staten en 'Stempel-marken' uit Oostenrijk (zie hieronder), Rusland en zelfs IJsland. Een volkomen terecht applaus was de beloning voor de heer Janssen, inclusief de inmiddels traditionele Brabantse worstenbroodjes.

En zo vervolgen wij onze avond met de

3. Verkoop: 150 prachtige kavels, voor mooie prijzen, liggen te wachten op een nieuwe eigenaar. Het begint niet zo voorspoedig: 'Nederland blijft lastig', constateert onze veilingmeester. Maar dankzij de enorme inzet van hem en het verschaffen van veel achtergrondinformatie, kunnen we toch terugkijken op een goede veiling. De rommeldozen blijven zeer geliefd. Er wordt zelfs blind op geboden.

Uit mijn omgevingsgeluiden kan ik opmaken, dat er in een tweede ronde nog best wel het een en ander verkocht zal worden. De veilingmeester laat weten dat hij 'ook wel een beetje aan vakantie' toe is: dat is hem van harte gegund! Erg spitsvondig was zijn opmerking, bij een enorme onweersbui buiten, 'dat er iemand op zolder bezig was.' Tevreden sluit hij af en bedankt ieder voor het gezellig meebieden. In augustus is er weer een geliefde Wilde Veiling, en in september weer een reguliere veiling. Interessante kavels daarvoor kunnen nog worden ingeleverd.

4. De verloting: leverde weer zes gelukkige gezichten op, en na de mededeling van de voorzitter dat er op 3 juli (Zoetelief) en op 9 juli (Instuif) ook in de vakantietijd nog volop 'gepostzegeld' kan worden, wenst hij ieder een fijne zomervakantie en tot ziens bij de wilde veiling. En gaat zo over tot de

5. Sluiting: iedereen wel thuis.

René Kok, secretaris.

MEDEDELINGEN VAN HET SECRETARIAAT

De **volgende bijeenkomst** van de vereniging is op donderdag 22 september a. s. om 20 uur in scc De Helftheuvel. Zaal 1 is om 19 uur open. Albert Pennings vertelt dan over prentbriefkaarten en Brabants dorpsleven.

De **volgende postzegelinstuif/ruilbeurs** van de vereniging is op zaterdag 10 september a. s. van 10 tot 12.30 uur in scc De Helftheuvel. U kunt de kavels inzien van de septemberveiling en niet-verkochte kavels van vorige verkopen alsnog kopen.

De **volgende** Bossche Postzegelbeurs **Zoetelief** is op zondag 4 september van 9.30 tot 12.30 uur in de Maaspoorthal.

Op **zaterdag 15 oktober** a. s. kunnen de leden van onze vereniging **gratis met een speciale autobus naar de Postex** in Apeldoorn.

De bus vertrekt om 10.00 uur (9.30 uur verzamelen) bij het Sint-Janslyceum (Sweelinckplein 3, 5216 EG 's-Hertogenbosch).

De terugreis uit Apeldoorn vangt aan om 16.00 uur (15.30 uur verzamelen).

U kunt zich tot 1 september a. s. schriftelijk aanmelden bij de secretaris per post of via e-mail. De adresgegevens van de secretaris vindt u in het kader op pagina 2.

De reis en de entree zijn voor onze leden gratis.

Belangstellende niet-leden kunnen in principe ook mee in de bus, tegen betaling van € 10,-.

Veilingmeester Daan van Os laat weten dat er weer **ruimte** is om **nieuwe kavels** bij hem in te leveren voor de verkopen in de komende maanden.

Directeur Nieuwtjesdiens Frans Luijer meldt dat de **nieuwe NVPH- en Mast-catalogi** bij hem kunnen worden besteld tegen zeer aantrekkelijke prijzen.

Directeur Rondzenddienst Wim Rovers nodigt u uit **nieuwe rondzendboekjes** te vullen en via hem in de roulatie te brengen.

-0-0-0-

OCTANTJE

Daan van Os heeft 2 velletjes Vaticaan nummer 1474/1481 in de Michel-catalogus, en wil deze graag ruilen tegen de velletjes Polen 4109/4116 (Michel). Telefoon 073 631 2131. Email veiling@hertogpost.nl.

Ieder lid van de vereniging kan kavels aanbieden voor de Wilde Veiling.

- De aanbieder koopt ad 25 cent per kavel twee identieke nummerstickers.
- De aanbieder dient zelf bij te houden welke van zijn of haar kavels zijn verkocht.
- De inzet van de kavels is 50 cent. Per bod is de verhoging eveneens 50 cent.
- Er wordt geen provisie berekend.
- De aanbieder houdt zijn kavels bij zich totdat hij aanwijzing krijgt waar hij zijn kavels ter inzage kan inleveren.
- De veiling gaat in blokken van tenminste 100 kavels.
- Het aantal kavels is maximaal 500.
- Elke aanbieder kan per blok van 100 kavels ten hoogste 25 kavels inbrengen.
- Gedurende de pauzes tussen de blokken kunnen de kavels van het nieuwe blok worden bezichtigd.
- Nadat alle blokken zijn geveild,
 - rekenen kopers de gekochte kavels af en halen deze op
 - halen aanbieders de niet verkochte kavels weer op tegen inlevering van de betreffende nummersticker
 - wordt afgerekend met de aanbieders.
- Kavels kunnen alleen worden ingeleverd tijdens de avondbijeenkomst zelf.
- In alle gevallen waarin dit reglement niet voorziet beslist de veilingmeester.

Dringend verzoek aan de verkopers de kavels in te leveren vóór 19.30 uur, zodat op tijd en met opgeruimde tafels de verkoop kan beginnen.

***DE VERKOOP VAN NUMMERSTICKERS ZAL
DAAROM STOPPEN OM 19.30 UUR.***

N.B. Bij het bekijken van Kavels s. v. p. pincet gebruiken.

IN MEMORIAM COBY TEURLINGS

Een dierbaar lid van onze vereniging is overleden. Zondagochtend 10 juli j. l. zijn al haar kinderen in het ouderlijk huis aan de Ophoviuslaan nog bij haar op de koffie geweest. Later diezelfde dag is zij, op bijna 88-jarige leeftijd, niet meer ontwaakt uit wat haar laatste middagdutje zou zijn. Het was een vredig heengaan, een mooie dood, afscheid van een rijk, voltooid leven. 'Goed is goed', was een van haar vaste gezegden. Maar graag hadden wij haar nog wat langer in ons midden gehad.

De vader van Coby, de heer P. Cornelissen, was vanaf 1932 lid van onze vereniging. Vier jaar later kon hij zijn dochter noteren als eerste deelneemster aan de kersvers opgerichte jeugdafdeling. Dat wil zeggen dat zij 80 jaar (!) aan onze vereniging verbonden is geweest.

Haar huwelijk met Martien Teurlings stond voor een belangrijk deel in het teken van de filatelie. Martien Teurlings maakte eenendertig jaar deel uit van het bestuur: twintig jaar als secretaris en elf jaar was hij voorzitter. Bij zijn afscheid als voorzitter in 2001 werd hij benoemd als erevoorzitter van de vereniging.

In 1993 werd Coby benoemd tot erelid. Meer dan twintig jaar was zij toen bestuurslid geweest en had zij de 'nieuwjes' verzorgd. Een ontelbaar aantal zegels werd door haar gescheurd, verzonden, beoordeeld, besteld, verkocht en geboekt. Het was in huize Teurlings vanzelfsprekend dat ook hun kinderen, schoon- en kleinkinderen daaraan hun steentje zouden bijdragen.

Twee Bosschenaren met hart en ziel: Martien en Coby Teurlings, december 2003.

Ook na het overlijden van haar man in 2004 bleef zij nog zo lang als zij het kon opbrengen de bijeenkomsten van de vereniging bezoeken. Op haar vaste plaats, op de eerste rij, pal tegenover de bestuurstafel, beheerde Coby het presentieboek en de biedkaarten.

Op vrijdag 15 juli is Coby Teurlings bijgezet in het graf van haar echtgenoot op begraafplaats Orthen. Daaraan voorafgaand was er een plechtige uitvaartdienst geweest in de goed gevulde Sint-Janskathedraal. Belangrijkste thema's waren 'dankbaarheid' en 'hoop'. Een ruime delegatie van het bestuur was er getuige van dat haar 'manschappen', haar trotse leger van vijf zonen, op indrukwekkende wijze de kist naar het altaar en, ten slotte, naar de uitgang van de kerk droegen. De stoet achter de kist werd voorafgegaan door haar oudste zoon Peter, onze huidige voorzitter, en schoondochter Gidie.

Er zullen niet veel leden van onze vereniging zijn die niet allerlei herinneringen aan haar hebben. We zullen ze koesteren, en Coby in ere gedenken. H. v. W.

Links: Coby Teurlings in actie achter het filatelieloket tijdens Hertogpost '80.

Rechts: Geamuseerd bekijkt Coby dezelfde foto op een inzending tijdens Hertogpost 2015.

HERTOGPOST DIGITAAL deel 1: inloggen

door Daan van Os

De website van onze vereniging is een aantal maanden geleden aangepast. Alle informatie die op de vorige site te vinden was, is ook op de huidige pagina's te vinden. Langzaamaan komen er op de nieuwe site steeds meer mogelijkheden bij. Hoe u van deze mogelijkheden gebruik kan maken probeer ik in de komende maanden uit te leggen. Zoals voor elke website is ook hier een computer met internettoegang nodig. Als de computer is gestart ga dan naar internet en type hertogpost.nl in op de adresregel van uw internetbrowser. U komt nu op de

startpagina van de 's-Hertogenbossche Filatelistenvereniging.

Vanaf de startpagina zijn er verschillende mogelijkheden.

Voor leden zijn er meer mogelijkheden dan voor niet-leden. Om van deze extra mogelijkheden voor leden gebruik te maken is het nodig om als lid in te loggen. Hiervoor zijn een gebruikersnaam en wachtwoord nodig. Als u deze gegevens nog niet heeft, vraag dan

eerst een gebruikersnaam aan. Klik hiervoor op de 'Aanmelden Inloggen'-knop rechtsboven op de startpagina.

U komt nu op de inlogpagina. Op deze pagina klikt u op de tekst Aanmeldpagina onder de kop 'Gebruikersnaam opvragen'.

U komt op de Aanmeldpagina. Vul uw gegevens in en klik op zenden.

U ontvangt via e-mail een gebruikersnaam van de webmaster. Ga terug naar de inlogpagina en vul uw gebruikersnaam en e-mailadres in onder de kop "Wachtwoord opvragen".

U ontvangt een nieuwe mail met het wachtwoord. Met uw gebruikersnaam en wachtwoord kunt u inloggen op het deel van de website dat alleen voor leden toegankelijk is. Hierover volgende keer meer.

TERUG NAAR DE POSTZEGEL

door Huber van Werkhoven

Verheugend nieuws was te lezen in het Brabants Dagblad van 9 juni j. 1.: in de Bossche Karrenstraat wordt begin volgend jaar een groot hotel-restaurant geopend. Het krijgt als naam De Postzegel, een verwijzing naar het gelijknamige hotel-restaurant dat daar vroeger was gevestigd. Verheugend, omdat daardoor regelmatig, ook al is het zijdelings, aandacht zal worden gevestigd op het kleine attribuut dat de centrale rol speelt in onze vereniging.

Het is meer dan 30 jaar geleden dat hotel De Postzegel zijn deuren sloot. Daarna huisvestte het pand vanaf 1985 discotheek Galaxy, en van 2005 tot 2010 het Grand Café de Drie Gezusters dat werd gerund door de zo droevig aan zijn eind gekomen horecaondernemer Sjoerd Kooistra.

Ik vind het dapper en bewonderenswaardig van Roy van den Braak, bedrijfsleider van horecaketten Lounge 8, dat hij De Postzegel in oude glorie wil laten herrijzen. Temeer daar de Karrenstraat nog in 2014 werd uitgeroepen tot de meest riskante uitgaanslocatie in Den Bosch, waar nachtelijke vechtpartijen, openbare dronkenschap, drugsgebruik, vernielingen, mishandeling, seksuele intimidatie en ander agressief gedrag regelmatig het straatbeeld bepaalden.

Historie

De terugkeer van De Postzegel lijkt een mooi moment om eens terug te kijken op de historie en voorgeschiedenis van het hotel. In 1915 opende F. Harends in het pand Karrenstraat 29 café Het Postzegeltje. Ook in die tijd kwam de wijk de Uilenburg regelmatig ongunstig in het nieuws en vormde Het Postzegeltje meerdere keren het decor van moordpartijen en messentrekkerij. Dat stond niet

in de weg dat bijvoorbeeld in 1928 de vereniging Sparen doet Vergaren er haar jaarfeest hield. En dat in het begin van de jaren twintig het café werd verrijkt met een enorm zelfspelend dansorgel, een zgn. Excelsior Pan-Orchester, 3 meter hoog en 7 meter breed, het grootste dat de beroemde firma Ludwig Hupfeld uit Leipzig ooit had gebouwd.

Café Het Postzegeltje, Karrenstraat 29, in 1938. Links tegen de wand staat het Hupfeld orgel (coll. Stadsarchief 's-Hertogenbosch).

Rond 1940 nam L. van de Voort het café over. Hij had grootse plannen. Enkele jaren na de oorlog verbouwde hij het pand radicaal en vormde het café om tot Hotel-Café-Restaurant 'de Postzegel'.

Twee suikerzakjes.

Hij timmerde fors aan de weg en maakte van zijn bedrijf plaatselijk, zelfs landelijk een begrip. De naam van het hotel exploiteerde hij op allerlei manieren. Zelfs maakte hij er geen probleem van de geschiedenis iets mooier voor te stellen dan die was. Van de Voort vertelde graag dat De Postzegel op de plaats was gebouwd waar in vroeger tijden een eenvoudig 'poststationnetje'

Brief d. d. 2-10-1952 met links boven zegel en stempel De Postzegel. De zegel van De Postzegel bestond in vijf verschillende kleuren; er waren twee verschillende stempels.

stond op een kruispunt van wegen. In de 19^e eeuw ontpopte de beheerder zich tot een geslepen zakenman die meer mogelijkheden zag dan alleen post en zegeltjes. Hij begon ook bier te verkopen. De nieuwbakken waard maakte goede zaken en zijn pandje moest allengs worden uitgebreid. Om ook zijn oorspronkelijke handelswaar veilig te stellen gaf hij aan zijn zaak de naam 'De Postzegel'.

Toen in 1952 de ruimte in Hotel Central aan de Markt waarin onze vereniging haar bijeenkomsten hield te klein werd voor het groeiend aantal bezoekers, verhuisden onze ledenavonden naar Hotel De Postzegel. Dat duurde slechts tot maart 1954. Ondanks de toepasselijke naam van De Postzegel bleken de faciliteiten die 'Central' toen aanbood toch aantrekkelijker. Het bestuur van onze vereniging telde ook in die jaren al enkele goede kooplieden....

Einde van hotel De Postzegel

Het beheer over De Postzegel van L. van de Voort. eindigde in 1968. Het beroemde orgel werd verkocht naar Amerika (eeuwig zonde!) en het bedrijf

kwam in handen van een man van wie alleen nog de initialen mogen worden vermeld: H. L. Als hoofd van de loonadministratie van Verkade in Den Bosch had deze man kans gezien om in tien jaar tijds ten nadele van dit bedrijf twee miljoen gulden te verduisteren. Het geld had hij voor een groot deel belegd in horecabedrijven onder de naam NV De Karrebar. Onder 'De Karrebar' ressorteerde o. a. hotel De Postzegel. De tent ging nu failliet, en er braken moeilijke tijden aan voor De Postzegel. Eigenaren en directies wisselden elkaar in hoog tempo af, en de zaak begon te verlopen.

Totdat in 1976 de heer P. Taylor Parkins, een goede bekende in de Nederlandse biljartwereld, beter bekend als 'Piet de Snor', zijn schouders er onder zette en De Postzegel weer op orde bracht. Toch liep de bloeitijd van de 'Old Dutchstijl' die Piet koste wat kost wilde handhaven op zijn eind. En in 1985 brak een nieuwe tijd aan met een nieuwe generatie: discotheek Galaxy verjoeg het eikenhout, de Perzische kleedjes en biljartballen.

Het Postzegeltje

Wat was er nou waar van dat fraaie 'poststationnetje' waarop De Postzegel zou zijn gegrondvest? Niets dus!

Als eigenlijk wél zo mooie voorgeschiedenis ontdekte ik het volgende. In de loop van de 19e eeuw begon ene N. Raaijmakers een proeflokaal-slijterij van gedistilleerd en bier aan de Hooge Steenweg B. 51, thans nr. 30. W. van de Moosdijk nam vervolgens de zaak over. Het was maar een smal, klein pandje, 'niet groter dan een postzegeltje'. In Den Bosch was het nooit een probleem om een ergens een naam voor te bedenken. 'Het Postzegeltje', dat werd de naam van de tapperij.

In 1915 verhuisde de nieuwe eigenaar F. Harends 'het vanouds bekende Café Het Postzegeltje' naar Karrestraat 29. En zo is de cirkel rond.

Twee advertenties in de Provinciale Noordbrabantsche en 's-Hertogenbossche courant. Links: 1-1-1902. Rechts: 26-5-1915.

Andere 'postzegeltjes'

Het verkleinwoord van 'postzegel' kun je overigens tegenkomen vanuit verschillende invalshoeken. Zo werd ooit een postbeambte ontslagen vanwege diefstal van wat hij later betitelde als *zo'n onnozel postzegeltje*.

In de Sumatra-courant van 17 oktober 1882 kwam ik het woord tegen bij de beschrijving van een nieuw uitgevonden postzegelbevochtiger: *Een dame, die een brief in een toko had geschreven, verlangde een postzegeltje. Toen aan haar verlangen voldaan was, wendde zij zich tot haar baboe, die achter haar stond en gaf deze een teken. De meid stak terstond haar tong uit. De dame streek doodkalm het postzegeltje over de uitgestoken lap en plakte het daarna op de brief.*

Het dagblad De Locomotief van juli 1894 vertelt over een hartstochtelijk Engels meisje. Zij schreef in een brief aan haar toenmalige minnaar: *Lieve liefste, ik heb het postzegeltje van je brief opgeslikt, omdat ik wist, dat het op je lippen geweest was.*

Het woord 'postzegeltje' komt regelmatig voor als betiteling van een kleine ruimte of een klein stukje grond. Heel spectaculair in het blad Cobouw van 11 oktober 2000. Projectontwikkelaar Multivastgoed bouwde in Amsterdam een winkelcentrum. Maar op raadselachtige wijze bleek een bijbehorend klein stukje grond van vijf vierkante meter door de notariële mazen geglipt te zijn. *In tegenstelling tot wat Vastned Retail dacht, behoorde het postzegeltje nog steeds toe aan winkelier T. Meijer.*

Uit angst voor stagnatie in de bouw en schadeclaims trad de gemeente Amsterdam op als bemiddelaar. Er werd niet kniezerig over de prijs gedaan: Amsterdam kocht het kleinoord voor 210.000 gulden en voerde het in de boeken op als 'verhuiskosten'. Daarmee werd 'het postzegeltje' met 42.000 gulden per vierkante meter het duurste lapje grond van Nederland.

Wat Cobouw waarschijnlijk niet weet, is dat er echte postzegeltjes voor nog veel hogere bedragen van eigenaar zijn gewisseld.

“de Postzegel” N.V. 1917-1967?? De heer Van de Voort had een dikke duim....

Bach & Coda

Zeg nooit 'nooit', is een wijze raad. In het meinummer van Hertogpost dacht ik een definitieve punt te zetten achter de reeks Bach&Co. artikelen. Niet wetend dat de vereniging van postzegelverzamelaars in het Duitse Weiden onlangs een persoonlijke postzegel heeft laten maken alsof ze daar wisten dat in 's-Hertogenbosch iemand publiceerde over het B-A-C-H-motief in de filatelie.

Deze postzegel is de reden dat ik heb besloten alsnog een 'Coda' aan de reeks te plakken. (Een 'coda' - het Latijnse woord voor staart - is in de muziek de term die wordt gebruikt voor de afsluiting van een compositie.)

De postzegel, vergezeld van een gelegenheidsstempel, is uitgegeven ter gelegenheid van de 100ste sterfdag van de componist Max Reger (1873-1916). Reger, die als kind opgroeide en zijn eerste muzieklessen kreeg in het stadje Weiden in de Oberpfalz (vandaar natuurlijk de postzegel) had een grote verering voor Bach. Die uitte zich niet alleen in het componeren van nieuwe werken in een vorm zoals Bach die ook gebruikte (koraalvoorspelen, fuga's), maar ook in het transcriberen van een aantal Bachwerken. Deze transcripties waren bedoeld om Bachs klankwereld te vertalen naar de muziekbeleving van de late 19^e eeuw.

Van Max Reger, die ook een *Phantasie und Fuge für Orgel über Bach* componeerde, is de beroemd geworden uitspraak uitspraak 'Bach ist Anfang und Ende aller Musik'. Die uitspraak is te vinden op de herdenkingszegel, en wel in het handschrift van Max Reger zelf. Daarbij heeft hij de naam van Bach geschreven in de muzieknoten die de inspiratie vormden voor mijn **Bach & Co.**

H.v.W.

PETER RENS: 'MIJN PA SLEEPTE MIJ MEE NAAR DE VERENIGING!'

door René Kok

Een prachtige juli-zomeravond met een heerlijke temperatuur. Ik ga op weg naar het mooie en landelijke Gemonde (inderdaad ook de woonplaats van darter Michael van Gerwen). Ik ben wat aan de vroege kant. Peter is net thuis van zijn werk en moet nog eten. Geen probleem, we gaan lekker buiten zitten, in de mooie tuin met het 'bord op schoot'.

Werk

Peter is als projectmanager werkzaam bij een zeer groot Canadees ICT-bedrijf (C.G.I.). Een bedrijf met wereldwijd zo'n 70.000 werknemers, waarvan in Nederland ongeveer 2.500 personeelsleden. Tja, wat doet zo'n projectmanager nou bij zo'n bedrijf? Peter gaat er uitvoerig op in. Maar het komt hier op neer, dat hij in opdracht van een klant alle software op het gebied van energie moet beheren en aanpassen. Concreet gezegd: het beheer van alle meterstanden voor gas en elektriciteit. Vandaag was een spannende dag, want de volgende dag moest 'de release' opgeleverd worden. Het moest dus vandaag af zijn. En dat is gelukt. Wel een beetje later thuis... en nog even eten.

Daarnaast heeft hij nog een 'andere baan': vanuit de tuin hebben we zicht op een prachtige praktijkruimte voor coaching en training. Peter houdt zich namelijk ook bezig met het trainen van de persoonlijke ontwikkeling van deelnemers. Mensen moeten zich in hun professionele omgeving bijvoorbeeld beter voelen op het gebied van samenwerking. Hij slaat bruggen tussen mensen waar dat niet

vanzelfsprekend gebeurt. Hij begeleidt een aantal keren per jaar intervisiegroepjes (soms ook individueel) met een maximum van zo'n 12 mensen. Dat gebeurt dan 's avonds of in de weekeinden. Dat vergt wel een goede planning..... want er is nog zoveel meer te doen. En er is ook nog een redelijk jong gezin...

Hobby's

Blijft er wel tijd over voor andere hobby's? Peter vertelt, dat hij leider is van het voetbalelftal (de C-1) van zijn zoon in Gemonde; hij is jeugdcoach bij de golfvereniging en last but not least: hij staat 1 x in de week een avond zelf op de golfbaan. En dan nog, bijna vanzelfsprekend -want daarom ben ik hier ook op bezoek- de postzegels. Ook daar heeft hij tijd voor 'soms tussendoor', een andere keer weer wat langer. Hij vertelt mij vol enthousiasme en bevologenheid over zijn nieuwe verzamelgebieden. Lange tijd verzamelde hij Nederland en Duitsland. Maar hij ging zich specialiseren: van postzegels ook naar poststukken, en van zeer ruim naar een meer beperkt geografisch gebied. Pruisen/Duitsland werd vooral alles wat met (Kreis) Aken en omgeving te maken heeft, en dat levert een prachtige verzameling op. Ook zijn verzameling Nederland werd ingeperkt. Hij woonde aanvankelijk in Oss, verhuisde naar Zoetermeer en heeft zich nu gevestigd met zijn gezin in Gemonde. En zo simpel is nu ook de verklaring van zijn nieuwe verzamelgebied: alles op postaal gebied (stempels: puntstempels, kleinrond, grootrond) en poststukken, alles wat maar met Oss, Zoetermeer en Gemonde te maken heeft. Peter vult dat bijna elke dag weer aan, al speurend op eBay, Catawiki en bijvoorbeeld een website van de Brabantse Postzegelveriling. Heerlijk om dat bij tijd en wijle af te struinen op zoek naar nieuwe vondsten. Zo is hij bijzonder blij met een brief uit Oss van 1818 en met een aantal poststukken van de firma Van de Bergh uit Oss, de grondleggers van het uiteindelijke Unilever.

Tijdens het vertellen geniet hij er al zichtbaar van. Waar komt al dat enthousiasme toch vandaan?

Paplepel

'Het is me inderdaad met de paplepel ingegoten. Mijn vader, nu 84 jaar, ook lid van onze vereniging, is nog steeds een fanatiek verzamelaar en sleepte mij aan het

begin van mijn middelbare schoolperiode mee naar onze vereniging.' 'Ik herinner me nog', zo vertelt Peter, 'de bijeenkomsten in Vught en het Brabant Bad. Op een bepaald moment trad de heer Ted Stein trad af als voorzitter van het bestuur. Vader Teurlings nam dat over, en zo kwam er een vacature voor de functie van secretaris. Ik heb dat voor een periode van acht jaar tot onze verhuizing naar Zoetermeer gedaan. Ook in Zoetermeer ben ik weer direct lid geworden van de vereniging aldaar. Momenteel ben ik sectiehoofd van de Rondzenddienst van onze vereniging voor de regio Sint-Michielsgestel/Boxtel. Het bloed kruipt toch waar het niet gaan kan.'

En dan maakt hij ook nog tijd en ruimte voor zijn gezin. Zijn twee prachtige kinderen zitten vanaf september nu allebei op Gymnasium Beekvliet. Ze moeten natuurlijk ook af en toe geholpen worden met het huiswerk en het overhoren daarvan. 'Mijn vrouw en ik verdelen de vakken zo'n beetje.' Dit alles vergt natuurlijk een goede coaching. Maar dat is, lazen we zonet, ook zijn vak. Het is hem wel toevertrouwd.

Met een goed gevoel verlaat ik Gemonde. De duisternis treedt een beetje in. Wat een enthousiaste duizendpoot en een gezellige en makkelijke verteller! De tijd vliegt om... gelukkig is hij zijn eten niet vergeten. Als jullie thuis nog iets over hebben over de postale geschiedenis van Aken, Oss, Zoetermeer of Gemonde.... Een mooi stempeltje? Je doet Peter daar een groot plezier mee.

-0-0-0-

NIEUWE EMISSIES

- 12 september:** - **100 jaar Schiphol:** Velletje met 10 postzegels à € 0,73
- **Jaar van het boek:** Velletje met 10 postzegels à € 0,73
- **Mode & Muze:** Velletje met 10 postzegels à € 0,73

SNELLE POST 1

door Adam van der Linden

Snelheid en betrouwbaarheid zijn van oudsher de uitdagingen en uitgangspunten bij de postbezorging geweest. Reeds in de 15e en 16e eeuw werden snellere methoden van vervoer ingezet ten opzichte van de postbode/-besteller te voet. Voorbeelden hiervan zijn de postkoets en vervoer te paard of per schip. Gezien de aard van sommige poststukken, vooral bij levensbelang (oorlog, overlijden), zakelijk belang of bederfelijke waar, was het soms gewenst om post nog sneller te vervoeren, maar vooral sneller af te leveren bij de geadresseerden. We denken dan meteen aan post per expres, maar het kan nog sneller!

De komende maanden zal er in de Hertogpost een onderwerp met betrekking tot 'snelle post' worden behandeld. Bijvoorbeeld (in willekeurige volgorde):

Per expres ~ Spoor/trein expres ~ Rohrpost ~ Nacht expres ~ Ambtshalve expres ~ Spoed ~ Tram/Straßenbahn ~ Urgent ~ Per luchtpost ~ Katapult ~ Combinaties hiervan.

Om te beginnen:

POST PER STRAßENBAHN IN HAMBURG

Een van de weinige steden waar post met een toeslag per Straßenbahn (tram) kon worden vervoerd was Hamburg. Bij vervoer per tram moest een toeslag worden betaald, zonder dat het nodig was dat het poststuk per expres moest worden vervoerd. Men kon het poststuk in een aparte trambrievenbus deponeren. Daarom moest het extra tarief vooraf worden voldaan.

Vanaf 1920 mochten telegrammen en expreszendingen zonder tramtoeslag vanuit de randgemeenten van Hamburg per tram naar het postkantoor van het Centraal Station van Hamburg worden vervoerd.

Vanaf december 1923 kon post per tram worden vervoerd met een toeslag van 5 Pfennig per zending. Indien reeds een toeslag voor expres was betaald, behoefde geen extra toeslag voor tramvervoer te worden betaald. Bij vervoer per luchtpost *en* tram moest wel een toeslag voor tramvervoer wel worden betaald. De poststukken die tot nu toe door mij werden gezien zijn afgestempeld met 'Hamburg 1 – Straßenbahn' enkele met de toevoeging F5.

De poststukken die per expres zijn verstuurd dragen het normale poststempel van Hamburg.

De volgende soorten post konden per tram worden vervoerd:

1. Brieven
2. Postkaarten (briefkaarten)
3. Drukwerken
4. Monsters zonder waarde
5. Zakelijke papieren
6. Gemengde zendingen (samengepakte drukwerken, monsters en zakelijke papieren).

Het aantal brieven dat in Hamburg per tram werd vervoerd bedroeg in 1925 500.000 stuks. In 1938 was dit aantal bijna verdubbeld.

In juli 1943 werd het postvervoer in Hamburg per tram gestaakt wegens bombardementen op de stad.

Hierna volgen een aantal voorbeelden van vervoer per tram met de genoemde toeslag, en als expreszending.

Hamburg, 28 juni 1934. Postkaart met bestemming München.

Tarief: postkaart 6 Pfennig. Toeslag voor vervoer per Straßenbahn 5 Pfennig.

Hamburg, 26 juli 1934. Brief met bestemming Malmö in Zweden.

Tarief: brief tot 20 gram 25 Pfennig. Luchtrecht naar Zweden tot 20 gram 15 Pfennig. Toeslag voor vervoer per Straßebahn 5 Pfennig. Totaal 45 Pfennig.

Hamburg, 9 mei 1935. Locale brief Hamburg.

Tarief: locale brief tot 20 gr. 8 Pfennig. Toeslag voor vervoer per Straßebahn 5 Pf.

Hamburg, 13 augustus 1936. Nederlandse antwoordbriefkaart.

Tarief: briefkaart naar het buitenland 7½ cent. Betaald antwoord hetzelfde tarief. Toeslag voor vervoer per Straßenbahn 5 Pfennig. Zakelijke tekst: bloemenofferte.

Hamburg, 8 maart 1937. Brief met bestemming Antwerpen in België.

Tarief: brief tot 20 gram 25 Pfennig. Toeslag voor expresrecht 50 Pfennig. Geen toeslag voor vervoer per Straßenbahn omdat het expresrecht was betaald.

Hamburg, 9 juli 1938. Luchtpostbrief met bestemming Montevideo in Uruquay.
 Tarief: brief tot 20 gram 25 Pfennig. Luchtrecht per 5 gram 1,50 Mark; 5-10 gram is 3 Mark. Toeslag voor vervoer per Straßenbahn 5 Pfennig. Totaal 3,30 Mark.

Hamburg, 21 januari 1939. Brief met bestemming München.
 Tarief: brief tot 20 gram 12 Pf. Aantekerecht 30 Pf. Expresrecht van 40 Pf. Totaal 82 Pf.
 Geen toeslag voor vervoer per Straßenbahn omdat het expresrecht was betaald.

PRENTBRIEFKAARTEN OP POSTZEGELTENTOONSTELLINGEN

door Albert Pennings

De KNBF heeft besloten dat in de loop van 2017 voortaan ook prentbriefkaarten geëxposeerd kunnen worden op postzegeltentoonstellingen. Op de Multilaterale in 's-Hertogenbosch op 25, 26 en 27 augustus 2017 zal dit al mogelijk zijn. Dit is een unieke en uitdagende kans voor prentbriefkaartenverzamelaars te laten zien wat er in hun verzamelgebied mogelijk is. Ongetwijfeld worden de postzegeltentoonstellingen er alleen maar aantrekkelijker door en zullen meer exposanten en bezoekers trekken.

Definitie van een prentbriefkaart:

- Voorzien van een illustratie
- Verzonden per post of bedoeld om te verzenden per post (adreslijnen), (kunnen dus gebruikt of ongebruikt zijn).

Hoe kan men zo'n verzameling het beste aan het publiek presenteren? Soms zal het antwoord zijn: 'kijk naar de waarde van de stukken' of 'laat bijzondere druktechnieken zien'. Het meest aansprekend zal zijn om een verhaal, een geschiedenis te vertellen. Prentbriefkaarten immers zijn bijzonder aantrekkelijk vanwege het beeld dat ze vertonen. Hoewel natuurlijk de adreszijde ook interessant kan zijn en niet mag worden vergeten. Maar beelden spreken leken erg aan. En als men daarmee de geschiedenis van een stad, een straat of een gebouw kan vertellen, trekt dat kijkers erg aan. Veel oude afbeeldingen zijn alleen nog maar te vinden op prentbriefkaarten bij verzamelaars en archieven.

De mogelijkheden van onderwerpen op prentbriefkaartgebied zijn vrijwel eindeloos. Men moet alleen de moeite nemen om een tentoonstellingsobject samen te stellen. Het ligt voor de hand om een topografische verzameling te maken van bijvoorbeeld een dorp of stad, de geschiedenis ervan, met nog bestaande of al verdwenen gebouwen. De meeste verzamelaars beginnen met de eigen woonplaats. In 's-Hertogenbosch zou men dan kunnen denken aan de Sint-Jan, de veemarkt, de stations, het marktlevens of een straat als de Hinthamerstraat en zo voort. Maar ook thematische onderwerpen als sport, boerenleven, personen, molens, kerken, filmsterren, nostalgische kaarten zijn oneindig. Verder kunnen fotografen, uitgevers, drukkers of winkeliers die kaarten hebben uitgegeven het onderwerp zijn. Alle postzegeluitgaven zijn zorgvuldig gecatalogiseerd. Bij prentbriefkaarten is dat niet het geval. Niemand weet welke kaarten er precies

gedrukt en verspreid zijn, evenmin in welke oplagen. In deze onzekerheid ligt een grote aantrekkelijkheid om te verzamelen: de verzameling is nooit af en steeds volgen er nieuwe verrassingen.

Op een tentoonstelling

Het aantal kaders is afhankelijk van de grootte van de verzameling en de beschikbare ruimte. Op de Nederlandse kaders van 1m² is plaats voor twaalf A4 vellen met elk twee tot drie kaarten of zes A3 vellen met elk vier tot zes kaarten.

De puntentelling komt in schema overeen met de telling bij de postzegels. Dit is een voorstel en moet nog uitgewerkt worden om de definitieve puntentoekening vast te stellen:

1. Bewerking en moeilijkheidsgraad
Titel, idee, uitvoering en plan,
Inhoudelijke ontwikkeling en omvang,
Moeilijkheidsgraad en betekenis
2. Kennis en onderzoek
3. Hoeveelheid, zeldzaamheid, kwaliteit en conditie van het materiaal
4. Uitvoering van het geheel, presentatie

Punten toekenning:

• Onderwerp plan	10 punten
• Onderwerp behandeling	20 punten
• Kennis	15 punten
• Onderzoek	20 punten
• Staat en conditie	10 punten
• Zeldzaamheid	20 punten
• Presentatie	5 punten

Totaal	100 punten
--------	------------

Voor elk van deze onderdelen worden dus door de jury punten toegekend. In andere landen zijn er kleine verschillen in het toekennen van punten per onderdeel. Naargelang de hoogte van het puntentotaal kan een medaille verdiend worden van goud, zilver of brons, met tussenliggende beloningen, en als laatste een diploma. Voor prentbriefkaarten zullen speciale prijzen door de jury worden vergeven.

Samenvattend:

- Hetgeen tentoongesteld wordt zijn prentbriefkaarten (de Duitse term is ansichtkaart). Uitzonderingen staan in de reglementen.
- Het idee, de titel en het plan moet in overeenstemming zijn met de inhoud.
- De kennis wordt geëvalueerd op basis van de bijschriften.
- De kwaliteit en de zeldzaamheid zijn ook belangrijke factoren.
- Een goede presentatie komt de gehele beoordeling ten goede.

Vroegere tentoonstellingen

Reeds eerder zijn prentbriefkaarten tentoongesteld. In voorgaande nummers van het VDP-Bulletin (Vereniging Documentatie Prentbriefkaarten) zijn tentoonstellingen genoemd vanaf ongeveer 1898 tot 1921. Deze periode viel ongeveer samen met de 'Gouden eeuw van de Prentbriefkaart'. In die tijd bestonden er vele prentbriefkaartenverenigingen. Zij organiseerden een tentoonstelling of gingen elders exposeren.

In de landen om ons heen is het nu al mogelijk prentbriefkaarten tentoon te stellen. Nederland is nu bezig dit weer op te pakken, samen met postzegelverenigingen. Het reglement is in ontwerp klaar, de jury moet nog opgeleid worden. Dit is de stand van zake nu, als ik goed ben ingelicht.

Bron: Seija-Riitta Laakso: 'Collecting & Exhibiting Picture Postcards', Riga 2012.

VDP-bulletin, no 127 en 128, januari en april 2016: Lodewijk van Duuren, 'De eerste tentoonstellingen van prentbriefkaarten'.

ANTOON VAN DER PIJLL 1939-2016

Verskillende leden van onze vereniging zullen hem hebben gekend als directielid van het postkantoor in de 's-Hertogenbossche Kerkstraat. Maar slechts weinigen zullen hebben geweten dat Antoon van der Pijll, die op 18 april j. l. is overleden, het brein was achter de uitvinding en invoering van de Nederlandse postcode.

Zijn langjarige PTT-carrière werd voorafgegaan door een opleiding aan Voorlinden in Wassenaar. Daar schoolde de PTT indertijd mensen die tot het hoger management moesten toetreden. Van der Pijll begon als directeur van het postkantoor in Bilthoven. Vervolgens werd hij gevraagd grote projecten te gaan leiden. Na de introductie van de postcode in 1978 werd hij belast met het samenvoegen van postdistricten. Het volgende grote project was Postkantoren '90 waarbij postkantoren open balies kregen, en klanten niet meer in rijen hoefden aan te schuiven voor de loketten. Het postkantoor in de Kerkstraat werd de belangrijkste trekker in het proefproject en werd als eerste uitgerust met een 'Postwinkel' waarin allerlei artikelen te koop waren.

Maar het trotste bleef Antoon van der Pijll op het postcodesysteem waarmee elk adres met een unieke code kon worden geïdentificeerd. Een code van vier cijfers bepaalde de plaats, en een code van twee letters het straatdeel. Het huisnummer rondde het geheel af. Elk adres in Nederland had nu zijn eigen code: van 1000 AA (postbus op het hoofdkantoor Amsterdam) tot 9999 XL, van de Akkemaweg in Stitswerd in Noordoost-Groningen.

Het systeem had ook grote invloed op andere onderdelen van de samenleving. Denk bijvoorbeeld aan het identificeren van risicogebieden door verzekeraars, de logistiek van huisvuildiensten en aan zoekapps (dichtstbijzijnde benzinstation). En natuurlijk is er een hele loterij op postcodes gebaseerd.

Ook na zijn pensionering kon je Antoon van der Pijll op allerlei plaatsen tegenkomen. Zo berichtte hij jaarlijks in de Rosbode (huis-aan-huisblad in Rosmalen) over de wederwaardigheden van het kerkgebouw in Maliskamp, dat na de sluiting in 2000 nog steeds geen nieuwe bestemming kreeg. Hij bezorgde persoonlijk het blad van de HEVO (de Rosmalense afdeling van KBO) in zijn woondorp Maliskamp en schreef daar anekdotische verslagjes van. Daarnaast speelde hij ook nog een centrale rol bij de periodieke reünie-ontmoetingen in Rosmalen van Brabantse oud-PTT-directeuren.

Ten slotte was hij actief in de lokale politiek (D66) en was hij een verwoed verzamelaar van boeken van Godfried Bomans. Een karakteristieke uitspraak van Bomans sierde zijn overlijdenskaart: 'Eens zal ook deze tijd de goeie oude tijd zijn.' H. v. W.

POSTSTUK VAN DE MAAND

5 goudcentimes tekort

Manchester, 19 mei 1900. Briefje met bestemming Rotterdam.

Tarief: 2½ pence tot 15 gram.

Het tekort is ontstaan doordat een halve zegel is gebruikt. Dit was enkel toegestaan indien bepaalde waardes aan het loket niet meer aanwezig waren.

Het tekort van 5 goudcentimes is weergegeven met het cijfer '5'. In Nederland is dit verdubbeld tot 5 cent verhoogd port. D. v. d. L.

Pzh West Brabant

*Prins Bernhardstraat 13
4793 CT Fijnaart*

*Tel.nr. 0168-462641
E-mail: pzhwestbrabant@home.nl*

RUIME SORTERING POSTZEGELS VAN VEEL EUROPESE LANDEN
(o. a. gespecialiseerd in Nederland, Duitsland, Zwitserland en Frankrijk)
OOK EEN UITGEBREIDE STOCK VAN O. A. AUSTRALIË

Op de donderdagse verenigingsavonden ben ik altijd aanwezig.

Indien u geïnteresseerd bent in een bepaald gebied kunt u mij dit laten weten. Ik breng dan het gevraagde voor u mee.

Ook altijd een ruime keuze in 5-centsboeken. Tevens behandeling van mancolijsten.

**Postzegels verzamelen
een hobby
voor alle leeftijden**